

HELYI TANTERV

ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOS GYENGÉNLÁTÓ, ALIGLÁTÓ TANULÓK SZÁMÁRA

Technika és tervezés 1-4. évfolyam

2020.

Évfolyamok	1.	2.	3.	4.
Heti óraszámok	1	1	1	3
Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	15	15	10	30
Anyagok alakítása, modellezés	15	15	10	30
Háztartás, gazdálkodás, életmód	6	6	16	48
Éves óraszám	36	36	36	108

Tantárgy célja

- A technika és tervezés tantárgy a problémamegoldó gondolkodást, a saját tapasztalás útján történő ismeretszerzést helyezi a középpontba, melynek eszköze a tanórákon megvalósuló kreatív tervező és alkotó munka, a hagyományos kézműves és a legmodernebb digitális technológiák felhasználásával.
- Célja a tanuló számára fontos, a mindennapi életben előforduló, önmaga ellátásával és a társadalmi környezetben való eligazodással összefüggő ismeretek elsajátítása.
- A gyakorlati munkavégzés hozzájárul a tudás elismeréséhez, az alkotó munka megbecsüléséhez, segítséget nyújt az életszerű feladatok végrehajtásával és a konkrét problémahelyzetek megoldásával.
- Olyan képességek, készségek, szokások kialakítása, amely segíti a halmozottan sérült gyengénlátó, aliglátó tanulót a hétköznapi élet feladatainak ellátásában, képességeikhez igazodó módon a tanult gyakorlati ismeretek egyre nagyobb önállósággal történő alkalmazásában.
- Megismerteti az anyagok alakíthatóságát és az alakítási technikákat, biztosítja az eszközök megismerését és célszerűségét.
- A tantárgy biztosítja a munkafolyamatok gyakorlásához szükséges időt, önbizalmat ad a gyakorlati tevékenységek végzéséhez és kialakul a reális önismeret, önértékelés a tevékenységekben.
- A tantárgy feladata a munkafolyamatok ésszerű sorrendjének megismertetése, az elkészült alkotások és a környezeti rend megóvási fontosságának felismertetése.
- A tantárgy hozzájárul a célszerű és esztétikus élettér kialakításának igényléséhez, a praktikus élet szokásrendszerének elsajátításához, folyamatos figyelmet fordít a tanulók érdeklődésének felkeltésére, motiválására.
- A tevékenységek végzése támogatja a manuális képességek fejlődését, a finommotorika, a mozgáskoordináció összerendezettségét, amely a munkavégző képesség alapja.
- A 4. évfolyamon megnövelt óraszám lehetőséget nyújt a tanulóink számára az alapkészségek és képességek fejlesztését és az önállóság kiépítését.

Speciális célok és feladatok látássérülteknek

- A finommotorika, a szem-kéz koordinációjának fejlesztése.
- A pszichomotorikum - szenzomotorika, motoros koordináció, téri tájékozódás, nagy és finommozgások - célirányos fejlesztése.
- A motiváció felkeltése az ember környezetében megjelenő gyakorlati problémák megoldása iránt.
- A munkamozdulatok pontosítása, ütemének gyorsítása, a begyakorlottság és mozgás automatizmusok kialakítása.
- Tevékenység közbeni ismeretszerzés, a problémák több oldalról való megközelítése, feladattudat, feladattartás fejlesztése.
- Az erőnlét, a türelem, a monotonia tűrés, a kitartás fejlesztése.
- A konstruáló képesség kialakítása, tevékenység közbeni ismeretszerzés, a problémák több oldalról való megközelítése.
- Jártasságok, motoros készségek kialakítása a meglévő képességekre alapozva, egyéni elvárások alapján - szükség szerint egyéni foglalkozás keretén belül.
- Célszerű, szervezett, rendszeres és kitartó munkavégzésre szoktatás.
- Az önálló munkavégzés megkövetelése az egyéni látás állapotból és értelmi képességből következő korlátokat figyelembe véve, a lehetőségeket kihasználva.
- A balesetmentes eszköz- és szerszám használat, a takarékos anyagszükséglet megtanítása.
- A természetes és mesterséges környezethez való alkalmazkodás elősegítése, a környezettudatos életszemlélet kialakítása.
- A halmozott sérülés miatt fejlődésükben akadályozott képességek kibontakoztatása, a sérült személyiségvonások korrigálása az önálló életvitelre való felkészítés érdekében, a gyermek sokoldalú harmonikus fejlődésének elősegítése - látásnevelés, kompenzációs képességek, finommotorika fejlesztése, önállóságra nevelés, sajátos értelmezésű egészség és balesetvédelem, az egyéni adottságoknak megfelelő pályaválasztás.
- Primitív reflexgátlás - akaratlan együttmozgások, mozdulatok gátlása.
- Az egyéni korlátok felismertetése és beláttatása, kompenzáló technikák keresése.
- Az életkoruknak és képességeiknek megfelelő önkiszolgálásra való felkészítés, a rend, tisztaság iránti igény kialakítása.
- Az önbizalom növelése pozitív megerősítéssel, sikerélmény nyújtása oldott légkör biztosításával.
- A személyiséghez kötődő vonások, mint a céltudatos, célravezető munkavégzés a munkafegyelem, a pozitív hozzáállás kiterjesztése.
- A beszédkészség, nyelvi aktivitás fejlesztése.
- Optimális terhelés.

- Speciális eszközök megkeresése, biztosítása, használatuk megtanítása.
- A készítendő munkadarabok, a megmunkálandó anyagok és elsajátítandó ismeretek kiválasztásában az egyéni adottságok és az életkori sajátosságok figyelembevétele.
- Kiemelten fontos a balkezes tanulók számára a balkezes olló használata és a munkafogások egyéni bemutatása kezességük figyelembe vételével.
- Fontos pedagógiai és rehabilitációs feladat a gyermek társadalomba való beilleszkedésének előkészítése - munkára nevelés, pályaválasztás, pályaismeret tanítása.

Fejlesztési területek, nevelési célok

Erkölcsei nevelés

Célja a tanulók erkölcsi érzékének a fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, közösségi beilleszkedésük elősegítése, önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük. Az iskolai lét fejleszti a kötelességtudatot, a munka becsülését, együttérzést, segítőkészséget, elfogadást, figyelmet.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék fel a nemzeti ünnepek, hazaszeretet jelentőségét, népi kultúra értékeit, hagyományait, népszokásait. Ismerjék jeles történelmi személyek, művészek munkásságát.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Iskolai kereteken belül a kölcsönös elfogadás elsajátítása, állampolgári jogok, kötelezettségek megértése, törvények tiszteletben tartása és az együttélés szabályainak a betartása a legfőbb cél. A tanuló megtanulja, hogy környezetének szokásrendszere és hagyományai ápolása, az ünnepek méltósága múlik az életkorának megfelelően segített környezeti rend megtartásán.

Önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Ismerjék fel az érzelmi és indulati megnyilvánulásokat, értsék meg az énkép fogalmi szintjét, helyezték el magukat és szerepüket a közösségben és a világban. Személyes tapasztalatok segítik elő a társas kapcsolati kultúra helyes értékrendjét, a kölcsönösség elfogadását. A reális énkép és önismeret kialakításával, a képességek és készségek kialakításának folyamatát segíti a reális önértékelés és a saját teljesítmény összhangjának megteremtésével. A tanulót fejlettségi szintjének megfelelő feladatok végrehajtásával a teljesítmény fokozására ösztönzi, felismerteti a közösségért végzett munka és egymás segítségének fontosságát.

Családi életre nevelés

Intézményi keretek belül is fenn kell tartani a személyes élmények, történések, családi események feldolgozását, harmonikus családi minták közvetítését, a családi közösségek megbecsülését. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős

párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről.

Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Gyakorlati tevékenységekben a részvétel különbözőségeinek megfigyelése, hasonlóságok és különbségek, egymás erősségeinek és gyengeségeinek felismerése, az együttműködésre alapozott segítség és a segítéshatásainak megtapasztalása.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Pályaorientáció

Foglalkozások, foglalkozásokhoz rendelt tevékenységek megismerése, egyeztetése, tapasztalatgyűjtés. Az érdeklődés felkeltése, egyéni érdeklődések erősítése. Olyan feltételek, tevékenységek biztosítása, amelyek során a tanulók kipróbálhatják képességeiket.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát.

Médiatudatosságra nevelés

A tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A valóság és a virtuális valóság megkülönböztetésének elemi példáival az értelmező, mérlegelő gondolkodás alapozása.

Tanulás tanítása

A tanulás iránti érdeklődés felkeltése, sok személyes élmény biztosítása a tanulói tevékenység serkentésével. Az egyéni érdeklődésen alapuló önművelő és szükségletkielégítő szabadidős tevékenységek lehetőségeinek megismerése, az azokban való részvétel igényének kialakítása, alapozása.

Kulcskompetenciák

A tanulás kompetenciái

A tanulót támogatni kell abban, hogy megtalálja saját érdeklődési körét, hogy minél több tanulási technikát megismerjen, és ezek alapján képessé váljon majd saját tanulási stratégia kialakítására.

A kommunikációs kompetenciák

Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja meg a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembevételével) a beszédnek mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja. Törekedni kell a digitális technológia kínálta eszközök, lehetőségek kommunikációs célú alkalmazására.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák elsajátítása, felhasználói szintű alkalmazása az esélyegyenlőség megteremtése és a minél önállóbb életvitel támogatása szempontjából is kiemelkedő jelentőségű. A tanulók számára fontos a megbízható információk, az online biztonság, a digitális eszközök társadalmilag elfogadott formáinak alkalmazása a kommunikáció során, illetve azok alapvető szabályainak ismerete a társadalomban való részvétel érdekében.

A matematikai, gondolkodás kompetenciák

Fejlesztése során lehetőség nyílik a problémamegoldó gondolkodás, valamint a kognitív képességek fejlesztésére. A tanuló képessé válik a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak felfedezésére, valamint a tapasztalatok útján megszerzett tudás praktikus felhasználására a mindennapi élet különböző területein.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanulókat támogatni kell a társas kapcsolatok kialakításában és fenntartásában, ehhez elengedhetetlen a pozitív énkép és az emberi kapcsolatokban való eligazodás képessége. A tanuló elfogadja társai különbözőségét, tiszteletben tartja mások véleményét, képes együttműködni társaival és betartja a szociális érintkezés alapvető szabályait.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés, és a kulturális tudatosság kompetenciái

Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, ezen a területen nagy szerepe van a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés, a nyitottság, az értékítélet kialakítása.

1. évfolyam

Témakör	1. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Javasolt óraszám: 15 óra
A témakör nevelési-	A személyes higiénia, az esztétikus környezet és a kulturált étkezési szokások iránti igény kialakítása.	

fejlesztési céljai	Elemi szabályismeret, szabályalkalmazás, biztonságos gyalogos közlekedés kialakítása.
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek
1.1. Önkiszolgálás Öltözködés	<ul style="list-style-type: none"> - Igény a rendezett külső megjelenésre, öltözködési szabályok. - Az aktuális tevékenységek gyakorlása, az évszaknak és időjárásnak megfelelő öltözék kiválasztása, ruházat megóvása. - Önálló öltözködés és vetkőzés kialakítása (gomb, cipzár, tépőzár, patent használata, cipőfűzés, - kötés). - Ruhák hajtogatás, cipők elpakolása, rend a szekrénybe és a fogason. - Az állandó hely és rend kialakítása a látássérültek ruházatai között – tanterem, öltöző, kollégium, otthon.
Étkezés	<ul style="list-style-type: none"> - Étkezési szokások, helye, ideje, rendszeressége. - Az étkezéshez kapcsolódó tevékenységek végzése, a szükséges eszközök kiválasztása, megfelelő használata. - Evőeszközök helyes használata- villa, kanál- kulturált étkezés, szalvéta használat.
Személyes tér gondozása	<ul style="list-style-type: none"> - Az adott helyszínek és eszközök rendeltetésszerű, körültekintő használata, megóvása és rendben tartásának gyakorlása (tanulóhely, étkező, játszóhely, öltöző, mosdó, fürdő, kollégium). - Látássérülteknek különösen fontos az állandó rendre való szoktatás kialakítása.
1.2. Tisztálkodás Eszközök Alkalmak	<ul style="list-style-type: none"> - Irányítással a tisztálkodás helyes menetének gyakorlása, személyes higiéniét szolgáló gyakorlatok végzése, tisztálkodási eszközök (érezkszervek, kéz és láb tisztántartása, helyes fogápolás, hajfésülés, haj eltűzése). - Szemápolás, szemüveg tárolása, tisztítása, megóvása, állandó helyének a kialakítása, az elhagyás elkerülése.
Helyei	<ul style="list-style-type: none"> - A tisztálkodás helyszíneinek megismerése, a tisztálkodási alkalmakhoz kötődő szituációs gyakorlatok végzése. - Adott tisztálkodás elsajátítása (kéz-, arc-, szem-, fül-, fog-, hajmosás, körömápolás).

<p>1.3. Közlekedés</p> <p>Gyalogos közlekedés szabályai</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Közlekedés intézményen belül önállóan és csoportosan – intézmény helyszíneinek megismerése, egymásra figyelés, jobboldali közlekedés, kulturált viselkedés, helyes köszönés, baleset elkerülése. - Egyszerű közlés, utasítás megértése, teljesítése. - Gyalogos közlekedési szabályok gyakorlása terepasztalon, maketten, csoportos tréning a terepen, valós helyzetben, folyamatosan (érzékszervek finomítása, téri orientáció, úttesten való átkelés, vészhelyzetek megfigyelése, felismerése).
<p>Közlekedés saját településen, az iskola környezetében</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Beszámoló, tanulmányi séta tapasztalatai alapján.
<p>Fogalmak</p>	<p>Napszak, évszak, időjárás, szekrény, fogas, öltöző, felsőruha, fehérnemű, lábbeli, fűzés, gombolás, megkötés, cipőkefe, cipőkrém, étkezés, evőeszköz, szalvéta, terítés, tálalás, abrosz, tanulóhely, játszóhely, mosdó, WC, tisztálkodási eszköz, lefekvés, felkelés, gyalogátkelőhely, zebra, forgalom, jelzőlámpa, jármű, rendőr, karjelzés, Állj! Várj! Indulj! Nézz körül! Balra, azután jobbra figyelj!</p>

Témakör	2. Anyagok alakítása, modellezés	Javasolt óraszám: 15 óra
<p>A témakör nevelési- fejlesztési céljai</p>	<p>Az anyagok sokféleségének tudatosítása, változatos alakítási technikák elsajátítása, saját elképzelés megjelenítése az alkotásokban.</p> <p>Eszközök megfelelő és balesetmentes használata.</p>	
<p>Fejlesztési ismeretek</p>	<p>Fejlesztési tevékenységek</p>	
<p>2.1. Képlékeny anyagok alakítása</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Manipulálás homokkal, darával, magokkal - homokozó, homoktábla, daratábla, magok szórása. - Agyag, gyurma, só-liszt gyurma, gyurmagolyócskák, intelligens gyurma, tészta megmunkálása, ismerkedés az anyag adta lehetőségekkel. - Gömb és hengerforma előállítás, adott formák keresése a környezetben. - Azonosságok és különbségek megállapítása, megnevezése. 	
<p>2.2. Papírmunkák</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A papír fajtáinak, tulajdonságainak megismerése. 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Megmunkálás lehetőségeinek a megismerése, begyakorlása: tépés, gyűrés, sodrás, nyírás, ragasztás. - Olló használata: kézbevétele, helyes fogása, vágás iránya, szemkéz összerendezettsége.
2.3. Manipuláció fonallal, zsineggel	- Formakövetés, formaalakítás, fűzés - fűzhető játékok, fűzőtábla.
2.4. Természetes anyagok	<ul style="list-style-type: none"> - Gyűjtés, csoportosítás - kavics, csigaház, termések, falevél, toboz. - Természetes anyagok festése, ragasztása, levelek préselése, fűzése.
2.5. Modellezés	<ul style="list-style-type: none"> . Sík- és térbeli elemek (logikai készlet, színes rúd, építőkockák) felhasználásával, csoportosítás, válogatás forma, nagyság, szín alapján. - Néhány elemből készült modell összeállítása minta alapján. - Tájékozódás síkba, térben, szín- ,forma érzékelése és felismerése, megnevezése.
Fogalmak	<p>Kemény, puha, képlékeny, homok, agyag, gyurma, só-liszt gyurma, gömbölyítés, hengerítés, sodrás, lapítás, mélyítés, csigavonal, papír, sima, gyűrt, hajtogatás, él, tépés, nyírás, nedvszívó, éghető, cérna, fonal, zsinog, spárga, szál, csomó, csomózás, csokor, természetes anyag, műanyag, termés, falevél, toboz, makk, csuhé, kavics, sík, tér, modell, makett, terv, tulajdonság, forma, szín, nagyság, méret.</p>

Témakör	3. Háztartás, gazdálkodás, életmód	Javasolt óraszám: 6 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	<p>Képesség fejlesztése a tanuló saját testi fejlődésének, változásának tudatos figyelemmel kísérésére.</p> <p>Képesség kialakítása egészségi állapota regisztrálására, megbízható megfogalmazására.</p>	
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek	
3.1. Egészség, betegség	<ul style="list-style-type: none"> - Saját test megfigyelése, a tapasztalt érzések felismerése, megnevezése, kifejezőkészség fejlesztése. - Növekedés, érés, testi változás külső jegyei, kisgyermek-, kamasz-, fiatal-, felnőtt-, öreg kor. 	
3.2. Egészséges életmód kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> - Napirend megértése, követése, sorrendiség fogalma, képes napirenden való tájékozódás. - Napszakok (reggel-délelőtt-dél-délután-este-éjszaka) és a hozzájuk tartozó tevékenységek helyes elrendezése, megnevezése. - A rendszeres mozgás fontossága - mozgásos játék követése. 	
Fogalmak	<p>Közérzet, hangulat, jól érzem magam. rosszul érzem magam, napirend, rendszeres, néha, testi változás (fogváltás), nélkülözhetetlen táplálék, kerülendő étel, ital.</p>	

2. évfolyam

Témakör	1. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Javasolt óraszám: 15 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	<p>A személyes higiénia, az esztétikus környezet és a kulturált étkezési szokások iránti igény kialakítása.</p> <p>Elemi szabályismeret, szabályalkalmazás, biztonságos gyalogos közlekedés kialakítása.</p>	
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek	
1.1. Önkiszolgálás Öltözködés	<ul style="list-style-type: none"> - Igény a rendezett külső megjelenésre, öltözködési szabályok. - Saját ruházat felismerése, elhagyás elkerülése. - Fokozódó önállósággal az aktuális tevékenységek gyakorlása, az évszaknak időjárásnak, alkalmaknak megfelelő öltözék kiválasztása, ruházat megóvása. - Önálló öltözködés és vetkőzés kialakítása (gomb, cipzár, 	

	<p>tépőzár, patent használata, cipőfűzés, - kötés).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ruhák hajtogatás, cipők elpakolása, rend a szekrénybe és a fogason. - Az állandó hely és rend fenntartása a látássérültek ruházatai között – tanterem, öltöző, kollégium, otthon.
Étkezés	<ul style="list-style-type: none"> - Étkezési szokások, egészséges táplálkozás, egészséges életmód. - Az étkezéshez kapcsolódó tevékenységek önálló elvégzése, a szükséges eszközök megfelelő használata. - Evőeszközök helyes használata - kés, villa, kanál – kancsóból való öntés, kulturált étkezés, szalvéta használata, teríték elrendezése.
Személyes tér gondozása	<ul style="list-style-type: none"> - Az adott helyszínek és eszközök rendeltetésszerű, körültekintő használata, megóvása és rendben tartásának gyakorlása, tisztántartása (tanulóhely, étkező, játszóhely, öltöző, mosdó, fürdő, kollégium). - Látássérülteknek különösen fontos az állandó rend fenntartása.
1.2. Tisztálkodás Eszközök Alkalmak	<ul style="list-style-type: none"> - A tisztálkodás helyes menetének gyakorlása, személyes higiéniát szolgáló gyakorlatok tisztálkodási eszközök egyre önállóbb elvégzése (érezkszervek, kéz és láb tisztántartása, helyes fogápolás, hajfésülés, haj eltűzése). - Szemápolás, szemüveg tárolása, tisztítása, megóvása, állandó helyének a kialakítása, az elhagyás elkerülése.
Helyei	<ul style="list-style-type: none"> - A tisztálkodás helyszíneinek megismerése, a tisztálkodási alkalmakhoz kötődő szituációs gyakorlatok végzése - napszak, alkalom, rendszeresség és igény kialakítása. - Önálló tisztálkodás gyakorlata (kéz-, arc-, szem-, fül-, fog-, hajmosás, körömápolás).
1.3. Közlekedés Gyalogos közlekedés szabályai	<ul style="list-style-type: none"> - Közlekedés intézményen belül és kívül önállóan és csoportosan – intézmény körüli helyszínek felkeresése, egymásra figyelés, jobboldali közlekedés, kulturált viselkedés, helyes köszönés, baleset elkerülése. - Egyszerű közlés, utasítás megértése, teljesítése, helyes magatartás betartása.

	<ul style="list-style-type: none"> - Gyalogos közlekedési szabályok gyakorlása terepasztalon, maketten, csoportos tréning a terepen, valós helyzetben, folyamatosan (érzékszervek finomítása, téri orientáció, úttesten való átkelés, vészhelyzetek megfigyelése, felismerése).
Közlekedés saját településen, az iskola környezetében	<ul style="list-style-type: none"> - Beszámoló, gyűjtés, válogatás, csoportosítás, tanulmányi séta tapasztalatai alapján. - Városi, falusi és természeti környezet ismerete, kulturált viselkedés.
Fogalmak	Napszak, évszak, időjárás, szekrény, fogas, öltöző, felsőruha, fehérnemű, lábbeli, fűzés, gombolás, megkötés, cipőkefe, cipőkrém, étkezés, evőeszköz, szalvéta, terítés, tálalás, abrosz, tanulóhely, játszóhely, mosdó, WC, tisztálkodási eszköz, lefekvés, felkelés, gyalogátkelőhely, zebra, forgalom, jelzőlámpa, jármű, rendőr, karjelzés, Állj! Várj! Indulj! Nézz körül! Balra, azután jobbra figyelj!

Témakör	2. Anyagok alakítása, modellezés	Javasolt óraszám: 15 óra
A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Az anyagok sokféleségének tudatosítása, változatos alakítási technikák elsajátítása, saját elképzelés megjelenítése az alkotásokban. Eszközök megfelelő és balesetmentes használata.	
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek	
2.1. Képlékeny anyagok alakítása	<ul style="list-style-type: none"> - Manipulálás homokkal, darával, magokkal - képkeret, dísz tárgy készítése. - Agyag, gyurma, só-liszt gyurma, gyurmagolyócskák, intelligens gyurma, tészta megmunkálása, - Gömb és hengerforma előállítás, adott formák keresése a környezetben. - Taktilis érzékelés fejlesztés: formaalakítás, formaazonosítás, formaalakítás minta után. - Azonosságok és különbségek megállapítása, megnevezése. - Anyagok tulajdonságai, annak változásainak megfigyelése, megfogalmazása. 	
2.2. Papírmunkák	<ul style="list-style-type: none"> - A papírfajták és tulajdonságaik ismerete. - Megmunkálása önállóan: tépés, gyűrés, nyírás, sodrás, hajtogatás, 	

	<p>ragasztás.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Olló egyre önállóbb használata: forma kivágása.
2.3. Manipuláció fonallal, zsineggel	<ul style="list-style-type: none"> - Fűzés, masni kötés, hurkolás, csomó kötés. - Csokorkötés gyakorlata öltözködéshez, csomagoláshoz.
2.4. Természetes anyagok	<ul style="list-style-type: none"> - Gyűjtés, csoportosítás - kavics, csigaház, termések, falevél, toboz. - Formakitöltés, alkotások készítése minta és egyéni elképzelés alapján.
2.5. Modellezés	<ul style="list-style-type: none"> - Sík- és térbeli elemek (logikai készlet, színes rúd, építőkockák) felhasználásával, csoportosítás, válogatás forma, nagyság, szín alapján - puzzle, kockakirakó. - Néhány elemből készült modell összeállítása minta alapján - Tangram, formakirakó. - Saját elképzelés alapján síkbeli és térbeli formák készítése spontán módon és előzetes terv alapján - papírplasztika. - Tájékozódás síkba, térben - téri relációk fejlesztése.
Fogalmak	<p>Kemény, puha, képlékeny, homok, agyag, gyurma, só-liszt gyurma, gömbölyítés, hengerítés, sodrás, lapítás, mélyítés, csigavonal, papír, sima, gyúrt, hajtogatás, él, tépés, nyírás, nedvszívó, éghető, cérna, fonal, zsinog, spárga, szál, csomó, csomózás, csokor, természetes anyag, műanyag, termés, falevél, toboz, makk, csuhé, kavics, sík, tér, modell, makett, terv, tulajdonság, forma, szín, nagyság, méret.</p>

Témakör	3. Háztartás, gazdálkodás, életmód	Javasolt óraszám: 6 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Képesség fejlesztése a tanuló saját testi fejlődésének, változásának tudatos figyelemmel kísérésére. Képesség kialakítása egészségi állapota regisztrálására, megbízható megfogalmazására.	
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek	
3.1. Egészség, betegség	<ul style="list-style-type: none"> - Saját test megfigyelése, a tapasztalt érzések felismerése, megnevezése, kifejezőkészség fejlesztése. - Egészség és betegség jellemzői, tünetek és azok kezelése, házi orvos, szakorvos, otthonápolás, kórházi kezelés. 	
3.2. Egészséges életmód kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> - Napirend képes összeállítása, szerialitás megerősítése, tervezés és előrelátás. - A hét napjai, - tegnap-ma-holnap fogalma. - A napirend nagy segítséget jelent a látássérültek mindennapi tevékenységeik elvégzésénél. - A rendszeres mozgás szükségességének felismerése (játékos testgyakorlás, mozgásos játék készítése, séta, kirándulás, ügyességi játékok) - A munka és pihenés közötti egyensúlyra törekvés - aktív pihenés, értelmes kikapcsolódás, hasznos időtöltés. - Egészséges táplálkozás megismerése - kerülendő és fontos ételek megnevezése, csoportosítása. 	
Fogalmak	Közérzet, hangulat, jól érzem magam. rosszul érzem magam, napirend, rendszeres, néha, testi változás (fogváltás), nélkülözhetetlen táplálék, kerülendő étel, ital.	

Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végére	<p>Öltözködés, tisztálkodás tevékenységeinek elvégzése fokozódó önállósággal.</p> <p>Kulturált, szabályos étkezés.</p> <p>A közvetlen környezet rendben tartása.</p> <p>A gyalogos közlekedés szabályainak ismerete és betartása.</p> <p>A természetes anyagok minél szélesebb körének megismerése és használata.</p> <p>A megismert anyagok csoportosítása tulajdonságaik alapján.</p> <p>Anyagok alakításánál az alapt technikák egyre önállóbb kivitelezése, az eszközök balesetmentes használata.</p>
--	---

	<p>Egyszerű, néhány elemből álló modell összeállítása utánzással és egyéni elképzelés alapján.</p> <p>A tanuló saját egészségi állapotának megbízható értékelése.</p>
--	---

3. évfolyam

Témakör	1. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Javasolt óraszám: 10 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	<p>A rendszeres és következetes testi higiénié megteremtéséhez szükséges tevékenységek elsajátíttatása.</p> <p>Szemüveg és más látásjavító eszközök megfelelő ápolása.</p> <p>A tevékenységek során előforduló veszélyek tudatosítása, és azok kivédésének megismertetése.</p> <p>A gyalogos és tömegközlekedés során a kulturált közlekedés illemszabályainak megismertetése és gyakoroltatása.</p> <p>A legfontosabb közlekedési jelzőtáblákra vonatkozó tudnivalók elsajátíttatása.</p>	
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek	
1.1. Önkiszolgálás Öltözködés	<ul style="list-style-type: none"> - Igény a rendezett külső megjelenésre - az öltözék tiszta, ápoltság megjelenése. - Az öltözék kiválasztása több szempont mérlegelésével - hétköznapi, alkalmi viselet közötti különbség meghatározása, esztétikus megjelenés. - Öltözködés és vetkőzés tempójának és az önállóság fokának javítása (testnevelés óra, udvari szünetek át és visszaöltözés, kollégium). 	
Saját ruhanemű gondozása	<ul style="list-style-type: none"> - Hiányok észlelése, jelzése (gombhiány, kifordított ruha, szakadás). - Hajtogatás gyakorlása, ruhanemű gondos tárolása, számontartása testneveléshez, úszáshoz, kollégiumban, kiránduláshoz. 	
Étkezés	<ul style="list-style-type: none"> - Az étkezéshez kapcsolódó tevékenységek egyre önállóbb elvégzése - terítés, evőeszközök helyes tartása, kulturált viselkedés, kanccsóból való öntés, merőkanalazás. 	
Közösségi tér gondozása	<ul style="list-style-type: none"> - Takarítóeszközök ismerete, célszerű, rendszeres használata - söprés gyakorlata, szelektív szemétyűjtés, törölgetés, portalanítás. 	
1.2. Tisztálkodás	<ul style="list-style-type: none"> - A tisztálkodás helyszíneinek megismerése, a tisztálkodási alkalmakhoz kötődő gyakorlatok végzése - érzékszervek, 	

	<p>kézmosás, tusolás, fürdés menete, szabályai, fogápolás, haj- és körömápolás.</p> <p>- Szemápolás, szemüveg tárolása, tisztítása.</p>
Veszélyforrások	- Szituációs gyakorlatok, veszélyforrások felismerése, csoportosítása - mosdóban, WC-n, fürdőszobában.
1.3. Gyalogos közlekedés, tömegközlekedés	<p>- Gyalogos és tömegközlekedés tudnivalóinak gyakorlása - szabályok betartása terepasztalon, maketten, társasjátékon.</p> <p>- Kulturált viselkedés elsajátítása.</p>
Gyalogos és tömegközlekedési illemszabályok Jelzőtáblák	<p>- Csoportos közlekedés gyakorlása valós helyzetekben - érzékszervek finomítása, téri orientáció, átkelés úttesten, fel- és leszállás a buszon.</p> <p>- Gyakorlás modellált helyzetekben.</p> <p>- Tanulmányi séta, beszámoló, tapasztalatok összegzése.</p>
Fogalmak	<p>Napszak, évszak, alkalom; alsó- és felsőruházat, ünnepi ruha, sportruházat, ápoltság, rend a szekrényben, fogason, cipők között; étkezés, teríték, konyhai eszközök és tevékenységek; áramütés, takarítóeszközök, veszélyes anyagok, piktogramok értelmezése, bal és jobb oldal, tömegközlekedési eszközök, közlekedési jelzőtáblák, tiltó táblák, tájékoztató jelzések, udvariasság, illem.</p>

Témakör	2. Anyagok alakítása, modellezés	Javasolt óraszám: 10 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	<p>A környezet anyagaival kapcsolatos ismeretek bővítése. A tervezéshez szükséges képességek fejlesztése egyszerű tárgy készítése során.</p> <p>Finommozgások fejlesztése. Mérések pontos elvégzése.</p> <p>Modellezés menetének megtervezése, algoritmuskövetés fejlesztése.</p> <p>Eszközök megfelelő és balesetmentes használata.</p>	
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek	
2.1. Fa megmunkálása Fa tulajdonságai, megmunkálásának eszközei.	<p>Fából készült tárgyak keresése - válogatás, csoportosítás, tulajdonság, tanteremben és tantermen kívül, természetes közege, mesterséges megmunkálása.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kísérletek a fával - úsztatás, lebegés. - Iskolai faeszközök és megmunkálásuk: pálcika, hurkapálca, puhafa, parafa, csiszolás, tördelés, festés, ragasztás. 	
2.2. Varrás, Vágás	<ul style="list-style-type: none"> - Tű használatának szabályai műanyagtű befűzése. - Egyszerű öltések gyakorlása lyukkártyán műanyagtüvel. - Vágóeszközök használata, különböző anyagok (textil, műanyag, papír) vágása (csík, egyszerű formák). 	
2.3. Természetes anyagok felhasználásával alkotások készítése	<ul style="list-style-type: none"> - Falevél préselése, ragasztása (képeslap). - Kavicsok, csigaház, magok, tobozok, nád, csuhé gyűjtése, természetben való felfedezése. - Megmunkálásuk: festés, ragasztás. 	
2.4. Modellezés	<ul style="list-style-type: none"> - Terepasztalon, homokozóban térbeli alakzatok készítése tervek, minta alapján (vár, autópálya, vasútvonal). - Fakockákból, építőelemekből, papírdobozból ház, házsor, utcakép építése (segítséggel) látszati rajz alapján. 	
Fogalmak	Szalma, nád, mag, termés, fonal, alaklemez, befűzés, puhafa, keményfa, szeg, kalapács, harapófogó, mérés, mérőeszköz, pontosság, tervrajz, sík, tér.	

Témakör	3. Háztartás, gazdálkodás, életmód	Javasolt óraszám: 16 óra
A témakör nevelési-fejlesztési	<p>Teendők számbavétele a gyógyulás és az egészség megőrzésének érdekében.</p> <p>Az egészséges életmód iránti igény felkeltése.</p>	

céljai	
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek
3.1. Teendők betegség, baleset esetén.	<ul style="list-style-type: none"> - Szülő, tanár tájékoztatása - szerepjáték, szituációs gyakorlat. - Egészség és betegség fogalma, tünetek észlelése, megelőzés, védekezés - vizsgálat, védőoltás, terápia. - Gyógyszerek tárolása, alkalmazásuk feltételei. - Gyógyszerekkel kapcsolatos veszélyek megismerése, balesetek elkerülése. - Szemészeti gyógykészítmények tárolása, használata.
3.2. Egészséges életmód	<ul style="list-style-type: none"> - Az egészséges életmód kialakításának feltételei, - Előnyeinek megismerése a saját egészség fenntartásában - egészséges táplálkozás, rendszeres mozgás, káros szokások elutasítása. - Napirend - munka, szabadidő, pihenés optimális elosztása.
3.3. Munkamegosztás a családban Saját környezet rendben tartása	<p>Részvétel a családi munkában, bekapcsolódás, felelős munkavégzés.</p> <p>Látásszerűként elvégezhető munkák az otthoni környezetben.</p> <p>Iskolán belüli feladatok ellátása, felelősség kialakítása, tapasztalatok megbeszélése:</p> <ul style="list-style-type: none"> - napi, heti feladatok ellátása; - rendrakás, rend fenntartása; - szelektív hulladékgyűjtés; - takarítás, takarítási eszközök, tisztítószer.
Növényápolás, kisállat gondozása a tanuló környezetében.	<ul style="list-style-type: none"> - Az élőlények tartásával járó felelősség, rendszeresség, megbízhatóság megismerése: - növényápolás - szobanövények, kertgondozás, ültetés, öntözés; - állatgondozás - etetés, itatás, tisztántartás, állandó figyelem.
3.4. Takarékoság	<ul style="list-style-type: none"> - A személyes teendők számbavétele a takarékoság körében - víz, villany, fűtés, ruhák megkímélése, zsebpénz beosztása. Környezettudatos életmód megismertetése.
Fogalmak	Veszélyforrás, segítségkérés helyszínei, formája, egészséges életmód, döntés, választás, káros szokás, felelősség, gondozási feladat, rendszeresség, megbízhatóság, takarékoság, pazarlás.

4. évfolyam

Témakör	1. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Javasolt óraszám: 30 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	<p>A rendszeres és következetes testi higiéné megteremtéséhez szükséges tevékenységek elsajátítása.</p> <p>Szemüveg és más látásjavító eszközök megfelelő ápolása.</p> <p>A tevékenységek során előforduló veszélyek tudatosítása, és azok kivédésének megismertetése.</p> <p>A gyalogos és tömegközlekedés során a kulturált közlekedés illemszabályainak megismertetése és gyakoroltatása.</p> <p>A legfontosabb közlekedési jelzőtáblákra vonatkozó tudnivalók elsajátítása.</p>	
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek	
1.1. Önkiszolgálás Öltözködés	<ul style="list-style-type: none"> - Igény a rendezett külső megjelenésre - az öltözék tiszta, ápolott megjelenése. - Az öltözék kiválasztása több szempont mérlegelésével - divat, stílus, esztétikum, alapanyag, praktikum, kényelmes/kényelmetlen, méret, fazon. - Öltözködés és vetkőzés tempójának és az önállóság fokának javítása - gomb, cipzár, tépőz, patent használata, cipő fűzés, - kötés, ruha felakasztása fogásra. 	
Saját ruhanemű gondozása	<ul style="list-style-type: none"> - Alsóruházat napi cseréje, mosás, teregetés, hajtogatás, szekrény elrendezése. - Hiányok észlelése, jelzése (gombhiány, kifordított ruha, szakadás), kinőtt ruhanemű cseréje, átválogatása évszakonként. - Ruhanemű gondos tárolása, számontartása (testneveléshez, úszáshoz, kollégiumban). 	
Étkezés	<ul style="list-style-type: none"> - A tanult tevékenységek ösztönös elvégzése, szükséges eszközök kiválasztása, rendeltetésszerű, körültekintő használata (kézmosás, evőeszközök helyes tartása, kulturált viselkedés kancsóból való öntés, merőkanalazás). - Ünnepi és hétköznapi étkezés - teríték, menü, fogás, desszert, italok. - Egyszerű étel elkészítése, tálalása, rendrakás. 	
Közösségi tér gondozása	<ul style="list-style-type: none"> - Takarítóeszközök ismerete, célszerű, rendszeres használata, (söprés, mosogatás, szelektív szemétyűjtés, törölgetés, portalanítás. - Tisztítószeres ismerete, alkalmazásuk - környezetkárosító anyagok, 	

	veszélyforrások elkerülése, gumikesztyű használat. - Növényápolás - öntözés, ültetés.
1.2. Tisztálkodás	- A tisztálkodás helyes menetének gyakorlása, személyes higiéniét szolgáló gyakorlatok végzése - érzékszervek, kézmosás, tusolás, fürdés menete, szabályai, fogápolás, haj- és körömápolás. - Tisztálkodás eszközei, fajtái - szappanok, tusfürdők, testápolók, samponok, fogkrémek. - Önálló tisztálkodás gyakorlat. - Szemápolás, szemüveg tárolása, tisztítása.
Veszélyforrások	- Szituációs gyakorlatok, veszélyforrások felismerése, csoportosítása (mosdóban, WC-n, fürdőszobában, konyhában). - Piktogramok megismerése, plakátok, ismertetőik értelmezése.
1.3. Gyalogos közlekedés, tömegközlekedés	- Gyalogos és tömegközlekedés gyakorlása az intézmény közelében. - Közlekedési eszközök csoportosítása, közeli megállók, helyszínek megnevezése, felismerése. - Kulturált viselkedés elsajátítása.
Gyalogos és tömegközlekedési illemszabályok Jelzőtáblák	- Csoportos közlekedés gyakorlása valós helyzetekben - érzékszervek finomítása, téri orientáció, átkelés úttesten, fel- és leszállás a buszon. - Vészhelyzetek megfigyelése, elkerülése, felismerése, segítségkérés. - Tanulmányi séta, beszámoló, tapasztalatok összegzése. - A jelzőtáblák felismerése, céljának, formájának, jelentésének értelmezése.
Fogalmak	Napszak, évszak, alkalom; alsó- és felsőruházat, ünnepi ruha, sportruházat, ápoltság, rend a szekrényben, fogason, cipők között; étkezés, teríték, konyhai eszközök és tevékenységek; áramütés, takarítóeszközök, veszélyes anyagok, piktogramok értelmezése, bal és jobb oldal, tömegközlekedési eszközök, közlekedési jelzőtáblák, tiltó táblák, tájékoztató jelzések, udvariasság, illem.

Témakör	2. Anyagok alakítása, modellezés	Javasolt óraszám: 30 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	<p>A környezet anyagaival kapcsolatos ismeretek bővítése. A tervezéshez szükséges képességek fejlesztése egyszerű tárgy készítése során.</p> <p>Finommozgások fejlesztése. Mérések pontos elvégzése.</p> <p>Modellezés menetének megtervezése, algoritmuskövetés fejlesztése.</p> <p>Eszközök megfelelő és balesetmentes használata.</p>	
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek	
2.1. Fa megmunkálása Fa tulajdonságai, megmunkálásának eszközei.	<ul style="list-style-type: none"> - Fából készült tárgyak keresése - válogatás, csoportosítás, tulajdonság, természetes anyag, színük, felületük. - Faárk ismerete, felhasználási területe - épület, bútor, tüzelő, papír. - Iskolai faeszközök és megmunkálásuk: pálcika, hurkapálca, puhafa, parafa, csiszolás, tördelés, festés, ragasztás, kötözés.. 	
2.2. Varrás, Vágás	<ul style="list-style-type: none"> - Tű használatának szabályai - fém-, műanyag tűbefűzése, csomókötés. - Egyszerű öltések követése papíron, textilen fém-, műanyagtüvel. - Vágóeszközök használata, különböző anyagok (textil, műanyag, papír) vágása (egyenes vonal mentés, ívesformák). 	
2.3. Természetes anyagok felhasználásával alkotások készítése	<ul style="list-style-type: none"> - Falevél préselése, ragasztása (képeslap). - Kavics, csigaház, toboz festése (állat, tárgyak). - Termékek, magok felhasználásával játékok, díszek készítése. 	
2.4. Modellezés	<ul style="list-style-type: none"> - Képzeletbeli város kialakítása kockákból, építőelemekből, papírdobozból, házak, házsor, utcakép építése. - Tanterem lemodellezése. - Fémépítőből egyszerűbb szerkezetek összeállítása, szerszámhasználat gyakorlása. 	
Fogalmak	Szalma, nád, mag, termés, fonal, alaklemez, befűzés, puhafa, keményfa, szeg, kalapács, harapófogó, mérés, mérőeszköz, pontosság, tervrajz, sík, tér.	

Témakör	3. Háztartás, gazdálkodás, életmód	Javasolt óraszám: 48 óra
A témakör nevelési-fejlesztési	<p>Teendők számbavétele a gyógyulás és az egészség megőrzésének érdekében.</p> <p>Az egészséges életmód iránti igény felkeltése.</p>	

céljai	
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek
<p>3.1. Teendők betegség, baleset esetén.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Szülő, tanár, iskolai nővérek tájékoztatása - szerepjáték, szituációs gyakorlat. - Orvos tájékoztatása, mentők értesítése telefonon - segélyhívó számok. - Egészség és betegség fogalma, betegségtípusok - akut, krónikus. - Betegség tüneteinek az észlelése, megelőzés, védekezés--vizsgálatok, védőoltások, terápiák. - Saját szembetegségének az ismerete. - Szemészeti és más gyógykészítmények tárolása, használata - gyógyszerekkel kapcsolatos veszélyek megismerése, balesetek elkerülése.
<p>3.2. Egészséges életmód</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az egészséges életmód kialakításának feltételei, előnyeinek megismerése a saját egészség fenntartásában. - Egészséges táplálkozás - változatos étrend, a legtermészetesebb tápanyagforrások (zöldség, gyümölcs, magok), ismeretlen ételek megkóstolása. - Rendszeres mozgás - fizikális erőnlét fenntartás, egészségmegőrzés, szabad levegő előnye. - Káros szokások elutasítása - egészségkárosító étrend, online játékok. - Napirend betartása: <ul style="list-style-type: none"> - a napi munka és feladat elvégzése, tervezés, előrelátás; - szabadidő hasznos eltöltés, társas kapcsolatok fenntartása, aktív kikapcsolódás; - pihenés feltételeinek a kialakítása, nyugodt, hosszú alvás, időben való lefekvés, felkelés.
<p>3.3. Munkamegosztás a családban Saját környezet rendben tartása</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Részvétel a családi munkában - feladatok megosztása a család tagjai között, miben lehet segíteni a szülőknek. - Látásszerűként elvégezhető munkák az otthoni környezetben: <ul style="list-style-type: none"> - rendezett környezet kialakítása és annak fenntartása; - szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, szemetes kiürítése; - takarítás - takarítási eszközök, tisztítószerek, környezetbarát termékek, környezettudatosság;

	<ul style="list-style-type: none"> - időbeosztás, napi, heti, havi, évszakonkénti feladatok ellátása; - vásárlás - pénz ismerete, kezelése, megtakarítás, hasznos, szükséges / haszontalan, felesleges pénzköltés, - idő-, energia-, pénz takarékoság.
Növényápolás, kisállat gondozása a tanuló környezetében.	<ul style="list-style-type: none"> - Az élőlények tartásával járó felelősség, rendszeresség, megbízhatóság megismerése: - növényápolás - növények ismerete, szobanövények, kultúrnövények, növény, annak termése és feldolgozása, kertgondozás, magok, palánták, ültetés, öntözés, fűnyírás, metszés. - állatgondozás - állatok ismerete, lakásban, vagy lakáson kívül tartható állatok, egzotikus állatok, etetés, itatás, tisztántartás, állandó figyelem, játék, taníthatóság, szoktatás, állatorvos, szaporodás, állatmenhely.
3.4. Takarékoság	<p>A személyes teendők számbavétele a takarékoság körében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - víz - csapvíz, ásványvíz, szennyvíz, víztisztítás; - villany - villamos energia előállításának a lehetőségei, elektromos járművek; - fűtés - fűtőanyagok, hőmérő, szoba megfelelő hőmérséklete; - ruhák - megkímélése, megóvása, varrása; - zsebpénz - pénz tudatos kezelése, beosztása, megtakarítás; - Környezettudatos életmód megismertetése, környezet és egészségünk megóvása
Fogalmak	Veszélyforrás, segítségkérés helyszínei, formája, egészséges életmód, döntés, választás, káros szokás, felelősség, gondozási feladat, rendszeresség, megbízhatóság, takarékoság, pazarlás.

Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végére	<p>A test és a ruházat gondozása, a kapcsolódó alapvető tevékenységek, szokások ismerete és rendszeres elvégzése.</p> <p>A tanuló környezetében meglévő veszélyforrások ismerete és elkerülése.</p> <p>Takarítóeszközök ismerete, célszerű használata.</p> <p>A gyalogos közlekedés szabályainak helyes alkalmazása a gyakorlatban, a tömegközlekedés eszközeinek és módjának ismerete, a közlekedési jelzőtáblák utasításainak megértése.</p> <p>Néhány fimegmunkálási, alakítási eszköz és technika elsajátítása, irányítással használati tárgy készítése.</p>
--	--

	<p>Varróeszközök használata, egyszerű öltésekkel varrás.</p> <p>Esztétikus alkotások készítése természetes anyagokból.</p> <p>Makettek, modellek készítése tervrajz alapján, változatos anyagfelhasználással.</p> <p>Az egészséges életmód érdekében szükséges tennivalók megismerése.</p> <p>Aktív részvétel a család életében, képességének megfelelő feladat vállalásával.</p> <p>Életkorának és képességeinek megfelelően ismeretek az energiatakarékosságról, a szelektív hulladékgyűjtésről.</p>
--	--

Módszertani alapelvek látássérülteknek

- Az iskoláskorba lépő halmozottan sérült gyengénlátó, aliglátó tanulók jelentős számban kevesebb tapasztalattal, hiányosabb ismeretanyaggal, gyengébb manipulációs készséggel rendelkeznek. Megfigyelőképességük és munkatempójuk sok esetben pontatlan és lassú.
- A pedagógus számára többletfeladatot jelent a tanulók egyéni adottságaihoz történő folyamatos alkalmazkodás. A jelentkező problémák nem mindig határozhatók meg előre osztályonként, a változó tanulóösszetétel szerint nagymértékben eltérhetnek.
- Az egyéni teljesítőképességben mutatkozó eltérések differenciálást kívánnak a tanítási anyag meghatározásában, az eszközhasználatban stb., a végzett munka tempójában, mennyiségében stb. A gyengébb látóképességű és ügyetlenebb mozgású tanulók számára feltétlenül biztosítani kell a saját adottságaikhoz mért fokozatosságot, kellő mennyiségű gyakorlási időt.
- Tisztában kell lennünk azzal, hogy a rossz közeli látású és ügyetlen finommozgású tanulók számára a pontosság, arányosság, szabályosság nehéz követelmény.
- Arra kell törekednünk, hogy olyan munkakörülményeket teremtsünk, amelyek lehetővé teszik a kívánt pontosságot és az esztétikus kivitelezést. (pl. a munkadarab méretének, anyagának, színének és hátterének megfelelő kiválasztása, ötletes segédeszközök, sablonok, ellenőrzési, mérési eszközök, jó világítási, speciálisan átalakított eszközök, optikai segédeszközök stb. biztosítása.) A gyengébb látású, sérült mozgásképességű tanuló kapjon több időt a munkához, rontás esetén új anyagot, több gyakorlási lehetőséget egyes munkafolyamatok elsajátításához, hogy reális sikerélményhez juthasson.
- A diagnózis, a látóképesség és a gyerek ismeretében egyénileg kell megítélni az adottságokat és lehetőségeket, kiválasztani a legcélravezetőbb módszereket. Az egyéni adottságokhoz való alkalmazkodás biztosítja az optimális terhelést.

- Fokozatosan nehezedő, egymásra épülő feladatsorokkal érhető el ez a cél. A feladatok nehézségét és terjedelmét úgy kell szabályozni, hogy az erőfeszítés és eredményesség egysége megmaradjon.
- A tanítási óra kötetlenebb, vidám, érzelemgazdag légköre, a pedagógus barátságos, segítő, a tanulók legkisebb eredményét is értékelő és kezdeményezésüket serkentő vezetési mód feloldja a tanuló gátlásait, félelmeit, amelyek a sorozatos kudarcok miatt másodlagosan is rontják a teljesítményét.
- A csökkentett teljesítőképesség területén a tanuló aktivitási szintje általában alacsony. Kezdetben intenzív készítés kell ahhoz, hogy kellő mennyiségű gyakorlást végezzenek kényszer nélkül. Ebben a fázisban a jutalmazás és a dicséret játsszák a főszerepet a tanuló motiválásában. Később, optimális terhelés esetén a tevékenység öröme veszi át ezt a szerepet, mely valódi belső motivációhoz: a saját teljesítőképesség feletti megelégedettség-érzet és az önmagával szemben támasztott követelmények kialakulásához vezet.
- A tanórákon a tudatosság növelésére is törekedjünk. Adjunk alkalmat a rendszeres önellenőrzésre, saját teljesítményük regisztrálására és összehasonlítására. Fejlesszük a tanulóknak az önmegfigyelés képességét is.
- A gyengénlátók iskolájában indokolt a tanulócsoporthoz való igazodás, vagy pedagógus asszisztens egyidejű segítségnyújtásának igénybevétele. Egy csoportban ne legyen több 6-9 tanuló. Ez a létszám lehetővé teszi a gyermekek – épekhez viszonyított – hátrányainak csökkentését, a szintkülönbségek kiegyenlítését, a differenciált képességfejlesztést.
- Az egyes eszközök, műveleti algoritmusok használatának megtanításában aprólékosan kidolgozott fokozatosságot kell alkalmazni. A helyes használati mód bemutatása, kézbeadás, a munkamozdulat megmutatása egyénileg történjék, a tanuló mellett vagy mögött állva, hogy az irányok is megegyezzenek. A tanulói szerszám mindig kifogástalan legyen, mert a kopott, kilazult, csorba, életlen szerszám mindig balesetveszélyesebb. Szűrő, vágó szerszám használatakor fokozott fegyelemre van szükség. Aliglátó tanulók számára biztosítani kell a speciálisan átalakított munkaeszközöket, egyéni segítségnyújtást az eszközhasználat során.
- Szemléltetési célra célszerű eredeti nagyságú, nagyalakú és szétszedhető mintadarabokat is készíteni. A műveleti sorrend bemutatásához, elmélyítéséhez a munkatankönyvek szemléltető ábráinak kinagyított (fénymásolt) változatai szükségesek. Esetenként a nagyító olvasótelevízió is segítségünkre lehet a műveletvégzés, helyes kéz- és testtartás, szerszámfogás stb. bemutatásában. A műveletek megtanítása közben – hogy azok elvégzését tudatosíthassuk – elemi anyagismeretet is kell a tanulóknak nyújtani.
- A tanulói munkák konkrét tárgyát a tanulók képességeinek (látóképességének) és a rendelkezésre álló anyagoknak, eszközöknek megfelelően kell megtervezni. Legyen a legfőbb szempont a munkafeladat egyszerűsége, jó szerkezeti áttekinthetősége, kapcsolata a tanulók

előzetes tapasztalataival, nyújtson minél több alkalmat a legalapvetőbb munkamozgások gyakorlására. Az órákon elsődlegesen a műveleteket kell megtanítani, de fontos a tárgyak elkészítése is, hiszen nevelési szempontból a kétkezi munka értéket teremtő, értéket létrehozó szerepéhez kell tapasztalatokat nyújtani a tanulóknak.

- Bizonyos tananyagrészek elhagyása mellett be kell építeni mindazon ismereteket, melyek a gyengénlátók, aliglátók mindennapi életvezetéséhez szükségesek és segítik későbbi pályaválasztásukat.

- A tanmenetet úgy célszerű felépíteni, hogy az órák anyagában egyes műveletek ismétlődjenek, így a tanulók a sorozatos ismétlődés folytán egyre kevesebb figyelmet kell, hogy fordítsanak azok elvégzésére. Így megszűnnek a felesleges, célszerűtlen mozdulatok, az egyes részműveleteket összekapcsolják, a felesleges erőfelhasználást a minimumra csökkentik, fokozatosan elérik a jártasság fokát.

- A munkaműveletek begyakoroltatásában, elmélyíttetésében feltétlenül támaszkodnunk kell a délutáni időszak és a diákotthoni nevelők aktív segítségére is.

- A technikai feladatok végrehajtásában a rossz látás és a mozgás kompenzálására tanítani kell a gyermeket. Használjuk fel tapintásukat látásuk ellenőrzésére, de ugyanakkor fokozott látási kontrollal ellenőrizzék munkamozdulataikat. Tanítsuk meg őket néhány egyszerű segédeszköz készítésére, alkalmazására, amely növeli munkájuk pontosságát. Készítsük tanulóinkat arra, hogy maguk is keressenek hasonló megoldásokat, ezáltal munkájuk minősége iránti igényük is növekedjék.

- Éles vágó és szűrő szerszámok, veszélyes anyagok használatánál a gyengénlátó, aliglátó gyermekek között fokozott a balesetveszély. Az eszközök célszerű kezelési módjának tudatosításával, fokozott önellenőrzésre szoktatással, minél több tapasztalatszerzéssel, gyakorlással kell biztosítanunk a balesetmentes használatot.

Értékelés

Az értékelés elvei

Az értékelés figyelembe veszi:

- az életkort
- a diagnózist, látóképességet
- az általános és speciális, egyénre szabott fejlesztési célkitűzések, feladatkijelölések alapján az ismeretek, jártasságok, készségek terén elérteteket
- a praktikus látási teljesítmény fejlődését

Értékelendő területek

- együttműködés a tanulás folyamatában
- aktivitás

- az elsajátítottak önálló alkalmazására való törekvés
- mindenféle önálló kezdeményezés, amelyet eredményesebbé, sikeresebbé tételé érdekében fejt ki

Az értékelés szempontjai

- a gyengénlátó gyerek önmagához mért fejlődése
- rendszeresség, következetesség egysége
- pozitívumokat kiemelő
- hiányosságokat feltáró, előremutató
- reális elvárásokat tisztázó legyen
- a tanuló aktív részese legyen az értékelésnek

Az értékelés módja

- szóbeli - az órák részfeladatainak teljesítésekor, illetve a tanórák végén összefoglaló elemzés
- írásbeli - szöveges értékelés félévkor és év végén